

UDENRIGSMINISTERIET

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>

Bilag	Sagsnummer	Kontor	
	24/20240	EUKOOR	17. juli 2024

SKRIFTLIG FORELÆGGELSE

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 22. juli 2024

Dagsordenen for rådsmødet (udenrigsanliggender) den 22. juli 2024 omfatter bl.a. Ruslands aggression mod Ukraine og Mellemøsten. Punkterne forelægges hermed Folketingets Europaudvalg til orientering. Der henvises i øvrigt til samlenotatet for rådsmødet, som er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. juli 2024.

Dagsordenspunkt 1: Ruslands aggression mod Ukraine

På rådsmødet (udenrigsanliggender) den 22. juli 2024 ventes en drøftelse af Ruslands invasion af Ukraine. Det primære fokus for drøftelsen ventes at være EU's militære støtte til Ukraine. Drøftelsen vil sandsynligvis herunder berøre anvendelsen af de russiske immobiliserede centralbankaktiver samt næste skridt ift. outreach til globale partnere som opfølgning på fredstopmødet i Schweiz.

Rusland gennemfører fortsat omfattende drone- og missilangreb overalt i Ukraine primært rettet mod kritisk infrastruktur. Senest den 8. juli 2024 gennemførte Rusland luftangreb mod Kyiv, Kharkiv, Dnipro og industribyen Kryvyj Rih i det centrale Ukraine. Bl.a. Ukraines største børnehospital Okhmatdyt er blevet ramt, og angrebet beskrives af Kyivs borgmester som et af de mest omfattende siden invasionens begyndelse. Der forventes flere angrebsbølger.

Der var på rådsmødet (udenrigsanliggender) den 24. juni 2024 enighed om brugen af de ekstraordinære indtægter fra de immobiliserede russiske centralbankaktiver til militær støtte til Ukraine, hvor Danmark som bekendt skal agere gennemførelsesaktør på det spor, som omhandler donationer via den ukrainske forsvarsindustri. Samtidig blev der i forbindelse med Det Europæiske Råd den 27. juni 2024 indgået en aftale om sikkerhedstilsagn mellem Ukraine og EU. Begge beslutninger er med til at styrke EU's støtte til Ukraine på både kort og lang sigt.

På rådsmødet ventes en drøftelse af mulighederne for at øge leverancer af militært udstyr til Ukraine, herunder særligt luftforsvar og ammunition. Dertil vil der søges opnået enighed om fordelingen af de 5 mia. euro i den militære bistandsfond til støtte for Ukraine i 2024 mellem refusioner til medlemslandene for bilaterale donationer, fællesindkøb i den europæiske og ukrainske forsvarsindustri samt EU's militære træningsmission til støtte for Ukraine (EUMAM Ukraine). Endelig kan der forventes en drøftelse af muligheden for at styrke træningskapaciteten i EUMAM Ukraine for bedre at imødekomme Ukraines træningsbehov. En kommende strategisk gennemgang af missionen ventes færdiggjort inden november 2024.

Mere end 100 lande og internationale organisationer deltog ved fredstopmødet i Schweiz den 15. – 16. juni 2024, ligesom over 90 lande og organisationer pr. 10. juli 2024 havde underskrevet sluterklæringen. Flere centrale lande som Saudi Arabien, Indien, Kina og Brasilien har dog fortsat undladt at underskrive. Der er bred enighed i EU-kredsen om behovet for at styrke den globale opbakning til Ukraine, herunder at arbejde for at flere lande underskriver topmødeerklæringen. Forventningen er, at drøftelsen på rådsmødet vil berøre de videre skridt ift. outreach til globale partnere.

På rådsmødet vil jeg understrege behovet for målrettet støtte til Ukraine, herunder gennem den militære bistandsfond og EUMAM Ukraine, samt fortsat støtte til anvendelsen af afkast ifm. de immobiliserede russiske centralbankaktiver til støtte for Ukraine. Jeg vil fra dansk side samtidig bakke op om den aktuelle outreach-indsats for at sikre global opbakning til Ukraine.

Dagsordenspunkt 2: Situationen i Mellemøsten

Det nærmere fokus for drøftelsen er endnu uklart, men de fortsatte bestræbelser på at opnå en aftale om våbenhvile, EU's muligheder for at øge støtten til Det Palæstinensiske Selvstyre og indsatsen for at forhindre regional eskalering må forventes at blive genstand for drøftelse.

Den humanitære situation i Gaza er fortsat katastrofal, herunder med hensyn til humanitær adgang, sikkerhed for civile og nødhjælpsarbejdere samt distribuering af nødhjælp. Rafah-overgangen, hvor en stor del af nødhjælpen tidligere kom ind, er fortsat lukket, og der ses ifølge FN et tiltagende sammenbrud af lov og orden i Gaza, hvilket vanskeliggør humanitære aktørers mulighed for at distribuere nødhjælp.

Den seneste rapport fra netværket for fødevareanalyse, IPC (Integrated Food Security Phase Classification), udkom den 25. juni. Rapporten fastslår, at omkring 2 millioner mennesker, ca. 95 pct. af Gazas befolkning, lider under akut fødevaremangel, og at omkring en halv million vurderes at være i risiko for katastrofale niveauer af sult, såfremt situationen ikke forbedres.

På Vestbredden er situationen præget af, at Det Palæstinensiske Selvstyre er på randen af økonomisk kollaps, bl.a. fordi Israel i flere måneder har tilbageholdt de palæstinensiske skatte- og afgiftsindtægter, som Israel opkræver på vegne af Selvstyret. Israel har endvidere truet med ikke at forny de eksisterende bankaftaler mellem palæstinensiske og israelske banker. I starten af juli frigav Israel delvist indtægter for de forudgående måneder og tillod samarbejdet mellem israelske banker og palæstinensiske banker på Vestbredden at løbe yderligere fire måneder.

På rådsmødet ventes en drøftelse af, hvordan EU kan bidrage til bestræbelserne på at opnå en aftale om den amerikansk præsenterede plan for en våbenhvile i Gaza. Bl.a. Danmark, EU og FN, herunder også Sikkerhedsrådet med vedtagelse af resolution 2735, har udtrykt opbakning til planen. Herudover ventes en drøftelse af, hvordan EU kan bidrage aktivt til, at der på længere sigt genstartes en fredsproces hen imod en to-stats-løsning – og i den forbindelse, hvordan EU kan støtte reform og kapacitetsopbygning af Det Palæstinensiske Selvstyre. Slutteligt kan der forventes en drøftelse af, hvordan EU bidrager til, at situationen ikke eskalere yderligere til åben regional konflikt. Ved grænsen mellem Israel og Libanon er den væbnede konflikt mellem det israelske militær og Hizbollah intensiveret, og risikoen for en markant eskalation i kamphandlingerne er øget.

Jeg vil fra dansk side understrege, at det er afgørende, at EU fortsætter presset for at sikre uhindret humanitær adgang til Gaza, samt at EU fortsat bakker op om våbenhvileforslaget. Begge parter – ikke mindst Hamas – må hurtigst muligt acceptere aftalen og implementere planen.

Herudover vil jeg understrege vigtigheden af, at EU bidrager til at styrke Det Palæstinensiske Selvstyre og støtter Selvstyret i arbejdet med at gennemføre de nødvendige reformer, så vi får et velfungerende Selvstyre, der på sigt kan udøve myndighed over hele det palæstinensiske territorium. Her vil jeg understrege, at der fortsat er brug for, at vi bliver endnu mere konkrete i forhold til at identificere områder, hvor EU kan gøre en reel forskel.

EU's indsats bør ske i tæt samarbejde med USA og andre konstruktive kræfter, ikke mindst regionale aktører, som vi fra EU's side skal fortsætte den tætte dialog med, herunder som led i EU's videre indsats for at bidrage til, at den aktuelle konflikt ikke eskalerer yderligere i regionen.

Lars Løkke Rasmussen